

Sygn. akt IX Ca 854/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 lutego 2016 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie IX Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Bożena Charukiewicz (spr.)
Sędziowie:	SO Krystyna Skiepmo SO Mirosław Wieczorkiewicz
Protokolant:	prac. sąd. Magdalena Kufel

po rozpoznaniu w dniu 18 lutego 2016 r. w Olsztynie na rozprawie

sprawy z powództwa M. B.

przeciwko (...) Company SE z siedzibą w R.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego od wyroku Sądu Rejonowego w Olsztynie

z dnia 15 lipca 2015 r., sygn. akt I C 2270/14,

I. oddala apelację,

II. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 600 zł (sześćset złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu za instancję odwoławczą.

IX Ca 854/15

UZASADNIENIE

Powód M. B. wniósł o zasądzenie od pozwanego (...) Company SE z siedzibą w R. kwoty 3.618,05 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 11 sierpnia 2013r. do dnia zapłaty oraz kosztami procesu.

W uzasadnieniu wskazał, że dochodzona pozwem kwota stanowi odszkodowanie za uszkodzenie jego pojazdu R. (...) w zdarzeniu z dnia 10 lipca 2013r. Ubezpieczyciel w toku postępowania likwidacyjnego uznał swoją odpowiedzialność za zaistniałe zdarzenie co do zasady i wypłacił na rzecz powoda kwotę 2.922,95 zł. W ocenie powoda odszkodowanie ustalone przez pozwanego zostało zaniżone. Pozwany nie uwzględnił w kosztorysie części uszkodzeń, zaniżył również ceny części zamiennych oraz stawki roboczogodzin.

W toku procesu powód rozszerzył powództwo wnosząc o zasądzenie od pozwanego kwoty 7.460,64 zł wraz z ustawowymi odsetkami od kwoty 3.618,05 zł od dnia 11 sierpnia 2013 r. do dnia zapłaty oraz od kwoty 3.842,59 zł od dnia 19 stycznia 2015 r. do dnia zapłaty.

Pozwany (...) Company SE z siedzibą w R. wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu przyznał, że likwidował szkodę w pojeździe powoda i wypłacił na jego rzecz odszkodowanie w kwocie 2.922,95zł. W jego ocenie wypłacona kwota w całości wyczerpała uprawnione roszczenia powoda z tytułu odszkodowania pozostające w związku z kolizją opisaną w pozwie. Wskazał, że z uwagi na odległy okres produkcji pojazdu powoda nie jest zasadne naprawianie go przy zastosowaniu oryginalnych części zamiennych, ewentualnie dla części oryginalnych stosowne jest przyjęcie amortyzacji. Ostatecznie zakwestionował kosztorys przedłożony przez powoda, który stanowi wyłącznie dokument prywatny, a nadto podniósł, że powód jako prowadzący działalność gospodarczą nie jest uprawniony do dochodzenia odszkodowania w kwocie brutto.

Wyrokiem z dnia 15 lipca 2015r. Sąd Rejonowy w Olsztynie zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 7.460,64 zł z ustawowymi odsetkami od kwoty 3.618,05 zł od dnia 11 sierpnia 2013r. od dnia zapłaty i od kwoty 3.842,59 zł od dnia 19 stycznia 2015r. do dnia zapłaty. Zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 991 zł tytułem zwrotu kosztów procesu i nakazał ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Olsztynie kwotę 1.459,18 zł tytułem kosztów sądowych.

Sąd Rejonowy ustalił, że w dniu 10 lipca 2013r. w O. doszło do kolizji, w której uszkodzeniu uległ pojazd marki R. (...) stanowiący własność powoda. Sprawca kolizji posiadał ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej u pozwanego. W wyniku kolizji pojazd powoda uległ uszkodzeniom.

Do przywrócenia pojazdu do stanu poprzedniego niezbędna była wymiana zderzaka przedniego, poszerzenia błotnika przedniego prawego, szyby drzwi prawych, szyby trójkątnej drzwi prawych, prowadnicy szyby przedniej, lusterka zewnętrznego prawego, tarczy koła przedniego prawego, kołpaka koła przedniego prawego, opony koła przedniego prawego, spoileru dachowego i 7 sztuk paneli zabudowy. Do naprawy zakwalifikowano błotnik przedni prawy, drzwi tylne prawe oraz ramę tylną prawą część pionową.

Koszt naprawy, uwzględniając stawki robocizny odpowiednie dla uszkodzonego pojazdu, w kwocie 120 zł/rbg, z zastosowaniem wyłącznie cen części oryginalnych z sieci producenta wyniosły 10.383,59 zł brutto. Tak obliczony koszt naprawy pojazdu uwzględnia potrącenia przy lakierowaniu oraz zastosowanych częściach zamiennych w postaci opony, zderzaka przedniego, panelu zabudowy i lakierownia drzwi przednich prawych. Do kosztów naprawy zakwalifikowano części i robociznę związaną z technologią producenta przy naprawach blacharsko lakierniczych. Doliczono także koszt opony przedniej lewej z uwagi na zastosowanie amortyzacji i brak możliwości zakupu identycznej opony jak opona uszkodzona.

Naprawa pojazdu z zastosowaniem oryginalnych części zamiennych przywróci pojazd do stanu jak sprzed kolizji, w przeciwieństwie do naprawy przy użyciu części alternatywnych. Wartość pojazdu wynosiła 11.700 zł netto.

Z dalszych ustaleń Sądu Rejonowego wynika, że pozwany odebrał zgłoszenie szkody w pojeździe powoda w dniu 10 lipca 2013 r. Pozwany w toku postępowania likwidacyjnego uznał swoją odpowiedzialność za szkodę powoda co do zasady i wypłacił mu odszkodowanie w łącznej kwocie 2.922,95 zł.

W chwili powstania szkody pojazd powoda stanowił jego własność prywatną. Powód zakupił go na ok. 4-5 lat przed kolizją. Samochód w chwili zakupu był nieuszkodzony. Przed kolizją z dnia 10 lipca 2013 r. pojazd uczestniczył w wypadku, który spowodował uszkodzenia w części przedniej pojazdu. W roku 2014 r. pojazd umieszczony został w środkach trwałych podmiotu gospodarczego prowadzonego przez powoda.

W ocenie Sądu Rejonowego roszczenie powoda zasługiwało na uwzględnienie w całości. Zdaniem Sądu sporna między stronami była jedynie wysokość należnego powodowi odszkodowania oraz zasadność dochodzenia przez niego odszkodowania obliczonego według cen części zamiennych pochodzących od producenta.

Sąd podkreślił, że z przedstawionych dokumentów wynika, że szkoda w pojeździe powoda wyniosła 10.383,59 zł brutto. Sąd podzielił wnioski biegłego, że uzasadnionym jest ustalenie kosztów naprawy z uwzględnieniem stawki za roboczogodzinę na poziomie 120 zł oraz z użyciem cen części oryginalnych. Biegły wyjaśnił, że tak obliczony koszt naprawy pojazdu uwzględnia potrącenia przy lakierowaniu oraz zastosowanych części zamiennych w postaci opony, zderzaka przedniego, panelu zabudowy i lakierownia drzwi przednich prawych. Zastosowana amortyzacja dotyczy części technologicznych tj. opona oraz części uszkodzonych wcześniej bez związku z przedmiotową szkodą tj. panele zabudowy kontenera w części dolnej, drzwi prawe uszkodzone w części dolnej. Do kosztów naprawy zakwalifikowano części i robocizną związaną z technologią producenta przy naprawach blacharsko lakierniczych. Doliczono także koszt opony przedniej lewej z uwagi na zastosowanie amortyzacji i brak możliwości zakupu identycznej opony jak opona uszkodzona.

Przy ustalaniu kosztów naprawy pojazdu Sąd Rejonowy uwzględnił ceny części oryginalnych, bowiem w sprawie nie wykazano, zdaniem Sądu, zamontowania w pojeździe powodów części uszkodzonych, sygnowanych symbolem części alternatywnych dla oryginału. Z tych względów Sąd I instancji uznał, że jedynie naprawa wykonana przy użyciu części oryginalnych przywróci pojazd do stanu sprzed szkody, a zastosowanie zamienników spowodowałoby obniżenie jego wartości. Sąd podzielił stanowisko biegłego i przyjął, że fakt, iż pojazd jest pojazdem 14-letnim uzasadnia pomniejszenie wartości części zamiennych tylko z uwagi na ich wcześniejsze uszkodzenia, nie ma natomiast wpływu na zastosowanie części oryginalnych, takich jakie były zamontowane w pojeździe. Wbrew twierdzeniom pozwanego dopiero naprawa pojazdu z zastosowaniem oryginalnych części zamiennych przywróci pojazd do stanu jak przed kolizji.

Sąd przyjął także, że w samochodzie powoda nie doszło do szkody całkowitej, bowiem wartość pojazdu wynosi 11.700 zł netto.

W związku z tym, że w toku postępowania likwidacyjnego powodowi wypłacono kwotę 2.922,95 zł, różnica kosztów przywrócenia pojazdu do stanu jak sprzed szkody oraz sumy uzyskanej w toku postępowania likwidacyjnego, tj. kwota 7.460,64 zł stanowi nie zlikwidowaną przez pozwanego szkodę.

Sąd Rejonowy stwierdził także, że w sprawie nie było podstaw do przyjęcia kosztu naprawy pojazdu z pominięciem podatku VAT, bowiem pojazd w chwili kolizji stanowił składnik majątku prywatnego powoda i dopiero w 2014 r. wpisano go na listę środków trwałych prowadzonego przez niego przedsiębiorstwa.

Od zasądzonej kwoty roszczenia głównego Sąd Rejonowy, na podstawie art. 817 § 1 k.c. w zw. z art. 481 § 1 k.c., art. 14 ust. 1 ustawy z 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych (...) i art. 321 § 1 k.p.c., przyznał odsetki ustawowe, przy czym od kwoty od kwoty 3.618,05 zł od dnia 11 sierpnia 2013r. do dnia zapłaty i od kwoty 3.842,59 zł od dnia 19 stycznia 2015 r. do dnia zapłaty.

O kosztach procesu Sąd I instancji orzekł zgodnie z zasadą wyrażoną w treści art. 98 k.p.c. Rozstrzygnął także o obowiązku ściągnięcia nieuiszczonych kosztów sądowych w oparciu o 83 ust. 2 w zw. z art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w zw. z art. 98 k.p.c.

Powyższy wyrok w całości zaskarżył pozwany, zarzucając w apelacji naruszenie prawa procesowego, które miało wpływ na wynik sprawy, tj.:

1. art. 217 § 3 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. w zw. z art. 278 § 1 k.p.c. poprzez oddalenie wniosku pozwanego o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego sądowego i przyjęcie, że doprowadzi to wyłącznie do przedłużenia postępowania i składany wniosek stanowi wyłącznie polemikę z biegłym sądowym, podczas gdy przedłożona przez biegłego sądowego K. G. opinia nie zawierała szczegółowego uzasadnienia, była lakoniczna i nie zawierała odpowiedzi

na pytania zadawane przez pozwanego w pismach procesowych, co sprawia, że przeprowadzenie dowodu z opinii innego biegłego sądowego było niezbędne do wyjaśnienia istotnych, spornych okoliczności niniejszej sprawy;

2. art. 328 § 2 k.p.c. poprzez niewystarczające wyjaśnienie w uzasadnieniu wyroku dłaczego Sąd orzekający uznał opinię sporządzoną przez biegłego sądowego K. G. za w pełni wiarygodną, pomimo że pozwany w toku procesu składał merytoryczne zastrzeżenia do treści opinii, do których to biegły sądowy K. G. nie ustosunkował się lub udzielił arbitralnych odpowiedzi nie wskazując na źródło podanych danych, co uniemożliwiało ich weryfikację.

Wskazując na powyższe zarzuty pozwany wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania za obie instancje. Wniósł także o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego sądowego z zakresu ruchu drogowego i techniki samochodowej na okoliczności wskazane w punkcie 5 odpowiedzi na pozew oraz ustalenia wartości pojazdu sprzed szkody.

Powód w odpowiedzi na apelację wniósł o jej oddalenie i zasądzenie od pozwanego na jego rzecz kosztów postępowania apelacyjnego oraz oddalenie wniosku o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego sądowego. W uzasadnieniu wskazał na trafność orzeczenia Sądu Rejonowego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest niezasadna.

Sąd Rejonowy przeprowadził prawidłowo postępowanie dowodowe i dokonał trafnej oceny zebranego materiału dowodowego oraz logicznie uzasadnił swoje stanowisko. Prawidłowo również zastosował przepisy odnoszące się do ustalonego stanu faktycznego. Całość rozstrzygnięcia podziela Sąd Okręgowy.

Nie są zasadne zarzuty pozwanego dotyczące naruszenia przez Sąd Rejonowy przepisów prawa procesowego. Sąd Rejonowy przeprowadził prawidłowo postępowanie dowodowe i w sposób zgodny z art. 233 § 1 k.p.c., ocenił je według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Ocena mocy i wiarygodności dowodów mogłaby być skutecznie podważona w postępowaniu odwoławczym tylko wówczas, gdyby wykazano, że zawiera ona błędy logiczne, wewnętrzne sprzeczności. Uchybień takich w dokonanej przez Sąd Rejonowy ocenie dowodów nie sposób się dopatrzeć.

Fakt powstania szkody, jak również odpowiedzialność pozwanego – zakładu ubezpieczeń, co do zasady nie były w sprawie sporne. Również zakres prac koniecznych do przywrócenia pojazdu do stanu sprzed kolizji drogowej nie był kwestionowany. Spór między stronami sprowadzał się wyłącznie do ustalenia wysokości powstałej szkody, a tym samym należnego stronie powodowej odszkodowania.

W pierwszej kolejności wskazać należy, iż zgodnie z art. 822 k.c. w wyniku zawarcia umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej, zakład ubezpieczeń zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo osoba, na rzecz której została zawarta umowa ubezpieczenia. Świadczenie ubezpieczyciela obejmuje zapłatę sumy pieniężnej odpowiadającej wysokości poniesionej przez poszkodowanego szkody (art. 805 k.c.). Wysokość odszkodowania należy ustalać według zasad określonych w art. 361 k.c. i art. 363 k.c.

Skoro odszkodowanie pieniężne ma pełnić taką samą funkcję jak przywrócenie do stanu poprzedniego, to jego wysokość powinna pokryć wszystkie celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki niezbędne dla przywrócenia stanu poprzedniego uszkodzonego pojazdu. Przywrócenie stanu poprzedniego ma miejsce, jeżeli stan pojazdu po naprawie pod każdym istotnym względem (stanu technicznego, zdolności użytkowania, części składowych, trwałości, wyglądu estetycznego itd.) odpowiada stanowi pojazdu przed uszkodzeniem.

W ocenie Sądu drugiej instancji przyjęcie przez Sąd Rejonowy wysokości odszkodowania w oparciu o opinię biegłego K. G. było uzasadnione.

Z zasady pełnego odszkodowania ustalonej w art. 361 § 2 k.c. wynika, że w braku odmiennego przepisu ustawy lub postanowienia umowy, naprawienie szkody obejmuje straty, które poszkodowany poniósł oraz korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzono. Z kolei stosownie do art. 363 k.c. naprawienie szkody powinno nastąpić, według wyboru poszkodowanego, bądź przez przywrócenie stanu poprzedniego, bądź przez zapłatę odpowiedniej sumy pieniężnej. Jednakże gdyby przywrócenie stanu poprzedniego było niemożliwe albo gdyby pociągało za sobą dla zobowiązanego nadmierne trudności lub koszty, roszczenie poszkodowanego ogranicza się do świadczenia w pieniądzu.

Zgodnie z zasadą pełnej kompensaty poniesionej szkody (art. 361 § 2 k.c.) poszkodowany może domagać się od podmiotu odpowiedzialnego odszkodowania obejmującego poniesione koszty prac naprawczych jeżeli nie pociąga to dla obowiązanego nadmiernych kosztów. Oznacza to, że tylko nadmierne koszty przywrócenia do stanu poprzedniego będą wykluczały żądanie zwrotu kosztów restytucji naturalnej. A zatem jeżeli koszty te przewyższają wartość pojazdu sprzed wypadku, ale nie w sposób nadmierny, to żądanie zapłaty odszkodowania obejmującego koszty naprawy pojazdu będzie zasadne.

W niniejszej sprawie powód domagał się zapłaty odszkodowania równego kosztom przywrócenia pojazdu do stanu poprzedniego. Z dowodu z opinii biegłego wynika, że koszt przywrócenia pojazdu powoda do stanu sprzed wypadku wynosi, przy uwzględnieniu oryginalnych części zamiennych i średniej stawki roboczogodziny w granicach miasta O., kwotę 10.383,59 zł brutto, a wartość pojazdu przed uszkodzeniem biegły oszacował na 11.700 zł netto. Nie ma zatem ekonomicznego uzasadnienia do ograniczenia wyboru powoda sposobu naprawy szkody.

Wbrew zarzutom apelacji należy podkreślić, że biegły w niniejszej sprawie odpowiedział na wszystkie istotne dla rozstrzygnięcia sprawy pytania. Samo niezadowolenie strony pozwanej z wniosków płynących z opinii biegłego nie może stanowić uzasadnionej podstawy skutecznego żądania powołania innego biegłego. Z tego względu Sąd Rejonowy prawidłowo oddalił wniosek dowodowy pozwanego o przeprowadzenie dowodu z opinii innego biegłego na te same okoliczności.

Za niezasadne należy uznać zarzuty skarżącego dotyczące sposobu wyceny kosztów naprawy pojazdu powoda przy uwzględnieniu części oryginalnych, a nie alternatywnych, sygnowanych znakiem (...).

W wyroku z 19 lutego 2003r. (V CKN 1690/00) Sąd Najwyższy stwierdził, że w rezultacie przywrócenia do stanu poprzedniego rzecz winna odzyskać takie same walory użytkowe i estetyczne, jakie miała przed wyrządzeniem szkody. Z kolei z wyroku Sądu Najwyższego z 3 lutego 1971 r. (III CRN 450/70, OSNCP 1971, nr 11, poz. 205) wynika, że o przywróceniu stanu poprzedniego można mówić jedynie wówczas, gdy stan samochodu po naprawie pod każdym istotnym względem (stan techniczny, zdolność użytkowa, części składowe, trwałość, wygląd estetyczny itp.) odpowiada stanowi tego samochodu sprzed wypadku. Jeżeli natomiast mimo dokonania naprawy nie przywrócono uszkodzonego samochodu w pełni do stanu poprzedniego, to wówczas poszkodowanemu należy się jeszcze świadczenie w pieniądzu. Wymiana uszkodzonych części oryginalnych na części alternatywne powodowałaby, że nie doszłoby w pełni do przywrócenia pojazdu powoda do stanu sprzed wypadku.

Biegły K. G. odpowiedział na wszystkie zarzuty strony pozwanej.

Biegły dokładnie opisał każdą część do wymiany, wyjaśnił dlaczego w danej sytuacji wymaga ona wymiany na oryginalną aby przywrócić pojazd do stanu pierwotnego. Precyzyjnie podał, że części zamiennie sygnowane nawet jako (...) znacznie odbiegają technicznie i wizualnie od części oryginalnych. Biegły także, wbrew zarzutom apelacji, miał na uwadze wiek pojazdu powoda, ale, jak wyjaśnił, nie miało to wpływu na zastosowanie części oryginalnych, takich jakie były zamontowane w pojeździe, a jedynie skutkowało pomniejszeniem wartości części zamiennych z uwagi na wcześniejsze uszkodzenia. Biegły wyjaśnił, gdzie dokonał ustaleń faktycznych, jaki przyjął system kalkulacyjny do wyliczenia wartości pojazdu oraz sposób wyliczenia szkody.

W ocenie Sądu Okręgowego słusznie Sąd Rejonowy uznał opinię biegłego K. G. za pełną, logiczną i stanowiącą wiarygodną podstawę do ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie. Dlatego Sąd drugiej instancji oddalił wniosek dowodowy zgłoszony w apelacji o przeprowadzenie dowodu z opinii innego biegłego, jako zmierzający jedynie do niezasadnego przedłużenia niniejszego postępowania.

Sąd Okręgowy nie podzielił zarzutu pozwanego naruszenia przez Sąd Rejonowy art. 328 § 2 k.p.c. W judykaturze przeważa pogląd, w myśl którego strona może powołać się na zarzut wadliwego sporządzenia uzasadnienia i zarzut taki można ocenić jako zasadny, gdy z powodu braku w uzasadnieniu elementów wskazanych w art. 328 § 2 k.p.c. zaskarżony wyrok nie poddaje się kontroli instancyjnej (por. wyroki Sądu Najwyższego z 26 listopada 1999r., III CKN 460/98, OSNC 2000/5/100 oraz z 26 lipca 2007r., V CSK 115/07). Ponadto zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c., mógłby być skuteczny tylko wtedy, gdyby skarżący wykazał, że wadliwości uzasadnienia miały wpływ na wynik sprawy (por. wyrok Sądu Najwyższego z 18 kwietnia 1997 r., I PKN 97/97).

Uzasadnienie Sądu Rejonowego zawiera wskazanie podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, ustalenie faktów, które Sąd uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł i przyczyn dla których oddalił wniosek pozwanego o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego, wyjaśnił także podstawę prawną wyroku.

Ponadto Sąd drugiej instancji ocenia całość materiału dowodowego zebranego w sprawie, również w postępowaniu przed Sądem pierwszej instancji. Ocena tych dowodów oraz uzasadnienie Sądu Rejonowego pozwoliły dokonać analizy podniesionych przez skarżącego zarzutów i kontroli instancyjnej zaskarżonego wyroku.

Mając zatem na uwadze wskazane wyżej okoliczności Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł, jak w wyroku.

O kosztach procesu za instancję odwoławczą orzeczono na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z § 6 pkt. 4 i § 12 ust 1 pkt. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (j.t. Dz. U. z 2013, poz.490) zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu.